

KAJIAN TERHADAP PERLAKSANAAN PROGRAM LOCAL AGENDA 21 DI
PERINGKAT PIHAK BERKUASA TEMPATAN
KAJIAN KES: KAMPUNG MELAYU MAJIDEE, JOHOR BAHRU

DEWI ADHARINA BT MOHD YUNUS

Laporan Projek ini dikemukakan
Sebagai memenuhi sebahagian daripada syarat penganugerahan
Ijazah Sarjana Sains (Pentadbiran dan Pembangunan Tanah)

Fakulti Kejuruteraan dan Sains Geoinformasi
Universiti Teknologi Malaysia

MEI 2006

DEDIKASI

Syukur Alhamdulillah ke hadrat Allah s.w.t di atas segala kesenangan yang Kau berikan, permudahkanlah urusan ku di dunia dan berilah aku petunjuk untuk menuju ke Akhirat

Khas Buat

Hj Mohd Yunus b Wisti dan Rosnah Bt Mohd Amin

Terima kasih kerana menjadi ibu dan ayah yang terbaik buatku

Abg Nazir, Kak Lin, Rin, Fatin, Hakim & Nazrul

Jadikan ilmu teman sejati dan terus berjuang untuk keluarga, bangsa dan negara

Mohd Azman b Mohd Aini

Semoga kebahagiaan dan kesenangan milik kita bersama

Arwah Hendri Milhan Al-Hielmi b Ismail

Moga rohmu dicucuri rahmat dan berada dikalangan orang yang beriman

Nur Sabrina bt Sa'ad

Terima kasih kerana menjadi sahabatku

PENGHARGAAN

Dengan nama *Allah yang Maha Pemurah lagi Maha Mengasihani* serta selawat ke atas junjungan *Nabi Muhammad s.a.w.* Syukur Alhamdulillah ke hadrat Allah s.w.t kerana dengan limpah dan kurnia-Nya, maka penulisan Projek Sarjana dapatlah disempurnakan dalam tempoh masa yang telah ditetapkan.

Di sini penulis ingin merakamkan penghargaan dan jutaan terima kasih yang tidak terhingga kepada penyelia projek, Dr Asiah Othman di atas bimbingan, tunjuk ajar, nasihat, galakan serta semangat daripada beliau di sepanjang tempoh penghasilan projek ini.

Terima kasih juga kepada Tuan Haji Asri B Haji Amat Penolong Pengarah Unit Sosial dan Local Agenda MBBJ, Puan Hajah Khatijah Bt Salam dan semua penduduk Kampung Melayu yang telah bersama-sama membantu dalam memberikan maklumat dan soal selidik yang dijalankan.

Ribuan terima kasih juga buat rakan-rakan di Pejabat Tanah dan Galian Johor kerana banyak membantu, sentiasa memahami dan sentiasa memberi sokongan.

Penulis juga ingin mengucapkan terima kasih kepada rakan-rakan MGN 2004/2005, semua pensyarah Jabatan Pentadbiran dan Pembangunan Tanah, Staff Pusat Sumber LADS dan FAB serta kepada semua pihak yang terlibat sama ada secara langsung atau tidak

Wassalam

ABSTRAK

Local Agenda 21 diperkenalkan hasil daripada persidangan Earth Summit di Rio de Janeiro. LA21 adalah program ke arah pembangunan mampan yang mana program tersebut menekankan peranan PBT serta penglibatan masyarakat. Dalam merealisasikan hasrat LA21, PBT perlulah memainkan peranan yang penting. Ini kerana PBT merupakan pihak yang terlibat terus dalam pelaksanaan pembangunan mampan. Demi mencapai pembangunan mampan PBT juga perlu melibatkan pihak lain seperti penduduk setempat, pihak swasta, NGO dan sebagainya. Penyertaan dan kerjasama daripada orang ramai amat diperlukan demi menjayakan matlamat LA21. Sejauh manakah kesedaran dan kefahaman penduduk setempat, inilah persoalan utama yang akan dikaji. Dalam kajian ini, soalselidik telah dijalankan ke atas masyarakat Kampung Melayu untuk mengetahui tahap kefahaman dan penglibatan mereka terhadap program LA21. Daripada kajian yang dijalankan, didapati kebanyakan masyarakat setempat tidak memahami tentang program LA21. Walaupun masyarakat tidak memahami tentang LA21, namun ia bukan alasan untuk mereka tidak melibatkan diri dalam program LA21. Ini kerana hampir 70% masyarakat setempat menyertai program LA21 walaupun tahap pemahaman mereka terhadap LA21 agak kurang. Dari soal selidik tersebut juga, masyarakat setempat turut memberi pandangan bagi memantapkan lagi program LA21 di kawasan kediaman. Ini kerana selain daripada penglibatan, pandangan mereka juga dapat membantu menjayakan lagi program LA21.

ABSTRACT

Local Agenda 21 was introduced in the Earth Summit Conference held in Rio de Janeiro. LA21 is a programme towards sustainable development and emphasized on the cooperation Local Authority and participation from the public. To realize LA21, cooperation from Local Authority is very important. This is because, Local Authority is direct involved in promotion sustainable development. To achieve the sustainable development, Local Authority must get the involvement from the society, private sector, NGO and others. The cooperation and participation from the society are necessary to achieve LA21's objective. Based on towards the people, the study truss to know the extend of their knowledge and understand towards LA21. The finding revel that even through the public do not understand about LA21 but the society do get involve in the programme. This is because, almost 70% society at Kampung Melayu involve LA21 programme although their knowledge about LA21 are lacking. From their research, a society have their own opinion to improve a LA21 programme in their village. This is because, beside the participation, their opinion can help for the achievement LA21 programme.

KANDUNGAN

BAB	PERKARA	MUKA SURAT
	PENGESAHAN STATUS TESIS	
	PENGESAHAN PENYELIA	
	HALAMAN JUDUL	i
	PENGAKUAN	ii
	DEDIKASI	iii
	PENGHARGAAN	iv
	ABSTRAK	v
	ABSTRACT	vi
	KANDUNGAN	vii
	SENARAI JADUAL	xiii
	SENARAI RAJAH	xiv
	SENARAI SINGKATAN	xv
	SENARAI LAMPIRAN	xvi
I	PENDAHULUAN	
	1.1 Pengenalan	1
	1.2 Penyataan Masalah	3
	1.3 Matlamat Kajian	4
	1.4 Objektif Kajian	5
	1.5 Skop Kajian	5
	1.6 Kepentingan Kajian	6
	1.7 Metodologi Kajian	8
II	KAJIAN LITERATUR	
	2.1 Pengenalan	13
	2.2 Definisi Pembangunan Mampan	14
	2.3 Pembentukan Local Agenda 21 di Peringkat Global dan Tempatan	16

2.4	Prinsip-Prinsip LA21	17
2.5	Ciri-Ciri Pelaksanaan Local Agenda 21	18
2.6	Faedah-Faedah dari Pelaksanaan Projek Local Agenda 21	19
2.6.1	Sebagai Individu	19
2.6.2	Persatuan atau Syarikat	19
2.6.3	Wakil Kerajaan	20
2.6.4	PBT	20
2.7	Perlaksanaan Program Local Agenda 21 di Tapak Perintis	21
2.7.1	Objektif-Objektif Projek Perintis Local Agenda 21	21
2.7.2	Tapak-Tapak Projek Perintis LA21	22
2.7.3	Sokongan United Nations Development Programme (UNDP)	23
2.7.4	Struktur Organisasi	24
2.7.5	Fungsi Jawatankuasa LA21	25
2.8	Perlaksanaan Projek Perintis Local Agenda 21	25
2.8.1	Perlaksanaan LA21 di Majlis Perbandaran Miri	26
2.8.2	Perlaksanaan LA21 di Majlis Perbandaran Kuantan	27
2.8.2.1	Pelaksanaan Jawatankuasa Kerja LA 21 Kuantan	27
2.8.3	Perlaksanaan LA21 di Majlis Perbandaran Petaling Jaya	30
2.8.3.1	Kronologi LA21 di Petaling Jaya	31
2.8.3.2	Fungsi Jawatankuasa Kerja	31
2.8.4	Majlis Daerah Kerian	32
2.8.4.1	Local Agenda 21 Kerian	32
2.8.4.2	Aktiviti-Aktiviti LA21 Kerian (2005)	33
2.9	Peranan Pihak-pihak Yang Terlibat dalam Menjayakan Program LA21.	37
2.9.1	Peranan PBT	37

2.9.2	Peranan Masyarakat	38
2.9.2.1	Ahli Majlis	38
2.9.2.2	Ahli Jawatankuasa Penduduk	39
2.9.2.3	Badan Bukan Kerajaan (NGO)	39
2.9.2.4	Organisasi Masyarakat (CBO)	39
2.9.3	Pihak swasta	40
2.9.3.1	Mengadakan program/ projek usahasama <i>partnership</i> dengan PBT dan masyarakat.	40
2.9.3.2	Melibatkan dalam proses perancangan dan pelaksanaan bersama.	40
2.9.3.3	Membantu PBT dalam melengkapkan infrastruktur.	40
2.9.4	Agensi Kerajaan Lain	41
2.10	Kesimpulan	41

III

PERLAKSANAAN LOCAL AGENDA 21 DI MBBB

3.1	Pengenalan	43
3.2	Latar Belakang Pentadbiran MBBB	44
3.3	Kawasan Pentadbiran di Daerah Johor Bahru	45
3.4	Latar belakang Kawasan Kajian	46
3.5	Pembentukan dan Pelaksanaan LA21 di MBBB	47
3.6	Proses Pelaksanaan Local Agenda 21 di MBBB	48
3.7	Jawatankuasa Induk dan Jawatankuasa Kerja LA21 di MBBB	54
3.8	Penyediaan dan Pelaksanaan Pelan Tindakan bagi LA21 MBBB	57
3.9	Aktiviti-Aktiviti LA21 Yang Telah Dilaksanakan di MBBB	59
3.9.1	Ekonomi dan Pelancongan	59
3.9.1.1	Pusat Tarikan Pelancongan yang Kondusif	60
3.9.1.2	Kesedaran Masyarakat dalam	

	Pembangunan Ekonomi dan	
	Pelancongan Mampan	65
3.9.2	Kebersihan dan Kitar Semula	67
	3.9.2.1 Zon Bandar	67
	3.9.2.2 Zon Straits View	68
	3.9.2.3 Zon Stulang	69
3.9.3	Pembangunan Sosial	70
	3.9.3.1 Gejala Ponteng Sekolah	71
	3.9.3.2 Vandalisme	72
3.9.4	Pengindahan	73
	3.9.4.1 Keindahan Landskap	74
	3.9.4.2 Keindahan Pencahayaan	75
	3.9.4.3 Keindahan Infrastruktur	75
3.9.5	Kesihatan dan Keselamatan	76
3.10	Kesimpulan	77

IV

ANALISIS DAN PENEMUAN

4.1	Pengenalan	78
4.2	Kaedah Analisis	80
4.3	Responden Terlibat	81
4.4	Analisis Pemahaman Masyarakat Terhadap LA21	82
4.5	Analisis Penglibatan Masyarakat Terhadap Perlaksanaan Program LA21	84
4.6	Analisis Sumbangan Masyarakat Setempat	88
	4.6.1 Menjaga Persekitaran	88
	4.6.2 Menyertai Aktiviti Setempat	89
	4.6.3 Memberi Pandangan dan Idea	90
4.7	Analisis Cadangan-Cadangan Masyarakat bagi Pemantapan LA21	90
	4.7.1 Kempen Kesedaran	91
	4.7.2 Promosi LA21 dari Rumah ke Rumah	92
	4.7.3 Pendekatan dari Peringkat Sekolah-Sekolah	92
	4.7.4 Keanggotaan dari Masyarakat Setempat	93

	4.7.5	Pertandingan Gerai dan Kedai Tercantik	93
4.8		Peranan Pihak MBBB dalam Memastikan Penglibatan Masyarakat Terhadap Aktiviti yang Dianjurkan	94
	4.8.1	Mengetuai Segala Program LA21 yang Dirancang	94
	4.8.2	Membuat Kawalan dan Pengawasan Terhadap Aktiviti Yang Dijalankan	95
	4.8.3	Mempromosikan LA21	95
	4.8.4	Mencari Penganjur bagi Menampung Pembiayaan Projek LA21	96
4.9		Kesimpulan	96
V		RUMUSAN DAN CADANGAN	
	5.1	Pengenalan	98
	5.2	Rumusan Kajian	99
	5.3	Cadangan Mempromosikan LA21 Secara Meluas	100
	5.4	Masalah dan Limitasi Kajian	101
	5.5	Cadangan Kajian Lanjutan	102
	5.6	Kesimpulan	102
		BIBLIOGRAFI	104
		LAMPIRAN A	106
		LAMPIRAN B	112

SENARAI JADUAL

NO JADUAL	TAJUK	MUKA SURAT
2.1	Pelan Tindakan bagi Setiap PBT yang Menyertai Projek Printis	35
2.2	Perlaksanaan Pelan Tindakan LA21 di Setiap Projek Printis yang Terlibat	36
3.1	Aktiviti-Aktiviti bagi Pelan Tindakan Ekonomi dan Pelancongan	65
3.2	Aktiviti-Aktiviti bagi Pelan Tindakan Kebersihan dan Kitar Semula	69
4.1	Perhubungan di Antara Tahap Pemahaman dengan Faktor-Faktor Lain	81
4.2	Penglibatan dan Kekerapan Masyarakat Setempat dalam Menyertai Aktiviti LA21	83

SENARAI RAJAH

NO RAJAH	TAJUK	MUKA SURAT
1.1	Carta Aliran Metodologi Kajian	12
2.1	Keseimbangan Pembangunan Mampan	16
2.2	Lokasi Tapak-Tapak Projek Printis	22
2.3	Struktur Organisasi Keseluruhan Projek Printis	24
3.1	Pejabat Majlis Bandaraya Johor Bahru	43
3.2	Lokasi bagi Daerah Johor Bahru	44
3.3	Kawasan Pentadbiran MBBB	45
3.4	Proses Perlaksanaan LA21 di Majlis Bandaraya Johor Bahru bagi Tahun 2005	50
3.5	Struktur Organisasi bagi Jawatankuasa Kerja Local Agenda 21 MBBB	55
3.6	Penanaman Herba di Sungai Sebulong	60
3.7	Pembinaan Wakaf di Sungai Sebulong	60
3.8	Dewan Raya Kampung Melayu	61
3.9	Dataran Mini Kampung Melayu	61
3.10	Cawangan Perpustakaan Sultan Ismail Kampung Melayu	62
4.1	Keadaan Kotor di Sungai Sebulong	89

SENARAI SINGKATAN

PBT	Pihak Berkuasa Tempatan
LA21	Local Agenda 21
KPKT	Kementerian Perumahan Dan Kerajaan Tempatan
NGO	Non-Government Organization
CBO	Community Based Organization
MBJB	Majlis Bandaraya Johor Bahru
MPM	Majlis Perbandaran Miri
MPK	Majlis Perbandaran Kuantan
MPPJ	Majlis Perbandaran Petaling Jaya
MDK	Majlis Daerah Kerian
LPS	Lesen Pendudukan Sementara
YB	Yang Berhormat

SENARAI LAMPIRAN

LAMPIRAN

TAJUK

A

Borang Soal Selidik

B

Keratan Akhbar

BAB I

PENDAHULUAN

1.1 Pengenalan

Local Agenda 21 (LA21) bukanlah satu program baru yang dirancang oleh Pihak Berkuasa Tempatan (PBT) bagi mewujudkan pembangunan mampan di bawah kawasan pentadbirannya. Ia telah mula diperkenalkan hasil daripada Persidangan Earth Summit di Rio de Janeiro, Brazil yang telah diadakan pada 3hb hingga 14hb Jun 1992. Agenda 21 ialah suatu program tindakan pembangunan mampan global manakala angka "21" menandakan abad ke-21.

Program Agenda 21 tersebut telah ditandatangani oleh lebih 178 wakil kerajaan termasuk Malaysia. Agenda 21 mengandungi 40 bab yang kesemuanya berhubung dengan pembangunan mampan dan Bab 28 dalam Agenda 21 bertajuk "Usaha Pihak Berkuasa Tempatan (PBT) Dalam Menyokong Agenda 21" menetapkan supaya PBT melaksanakan proses perundingan dengan masyarakat untuk merumuskan "Local Agenda 21" masing-masing. Oleh yang demikian, LA21 ialah Agenda 21 di peringkat tempatan yang memfokuskan kepada PBT bagi satu-satu kawasan.

Di dalam persidangan tersebut, 5 dokumen penting telah dihasilkan seperti mengenai Alam Sekitar dan Pembangunan (The Rio Declaration on Environment and Development), Persetujuan Kepelbagaian Biologi (Convention on Biological

Diversity), Rangkakerja Persetujuan mengenai Perubahan Iklim (Framework Convention on Climate Change), Prinsip Hutan (Forest Principle) dan LA21.

LA21 adalah merupakan satu program yang melibatkan masyarakat setempat, sektor swasta dan PBT (Majlis Daerah, Majlis Perbandaran, Majlis Bandaraya dan Dewan Bandaraya). Kesemuanya bekerjasama untuk merancang dan menguruskan kawasan persekitaran mereka ke arah pembangunan mampan.

Biar pun LA21 telah lama diperkenalkan dan telah pun mempunyai projek printis tersendiri tetapi ia masih tidak diketahui umum. Berdasarkan kajian penulis, didapati projek printis LA21 telah diperkenalkan di Malaysia pada pertengahan tahun 1999 oleh Kementerian Perumahan dan Kerajaan Tempatan (KPKT). Pihak Kementerian mengalu-alukan penglibatan PBT di Malaysia agar menyertai Projek Perintis LA21. Selepas penilaian dibuat berdasarkan minat dan kemampuan PBT yang memohon bagi menyertai program LA21 didapati empat PBT telah dipilih untuk dijadikan projek printis LA21 iaitu Majlis Perbandaran Miri, Majlis Perbandaran Petaling Jaya, Majlis Daerah Kerian dan Majlis Perbandaran Kuantan. Walaupun telah wujudnya projek printis LA21 dan terdapat beberapa PBT yang menyusuli projek printis tersebut dalam melaksanakan projek LA21 tetapi masih ada segelintir masyarakat yang tidak mengetahui akan kewujudan projek LA21. Menurut Tuan Haji Asri bin Haji Amat selaku Penolong Pengarah Unit Sosial dan Local Agenda, Bahagian Sosial, Kebudayaan dan Pelancongan Majlis Bandaraya Johor Bahru, masyarakat tidak mengetahui akan kewujudan LA21 adalah disebabkan kurang promosi dari PBT.

Melalui keratan akhbar Utusan Malaysia bertarikh 18hb Oktober 2000, bertajuk PBT digesa Tubuh Unit Pembangunan Mampan, semua PBT digesa supaya menubuhkan unit LA21 atau Unit Pembangunan Mapan masing-masing selewat-lewatnya pada 2002 dan menurut Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan, Datuk Seri Ong Ka Ting, penubuhan tersebut perlu dilaksanakan mulai sekarang memandangkan tempoh empat PBT yang menjadi perintis projek berkenaan akan tamat dua tahun dari sekarang iaitu pada 2002 dan ia juga selaras dengan hasrat dan komitmen kerajaan untuk merangka program LA21 di peringkat kerajaan pada 2002.

Menurut Datuk Seri Ong Ka Ting, LA21 merupakan satu agenda tempatan yang dirangka khusus bagi membolehkan PBT, masyarakat dan swasta bekerjasama dalam melakukan setiap projek pembangunan. Dengan adanya projek LA21, semua pihak diberi peluang untuk menyuarakan pendapat masing-masing dalam apa juga perancangan pembangunan dan antara isu yang boleh ditangani bersama oleh masyarakat, swasta dan PBT ialah masalah pencemaran, pembaziran sumber, kitar semula, kebersihan dan isu sosial.

Oleh yang demikian jelaslah bahawa peranan semua pihak amat penting dalam menjayakan projek LA21 ke arah pembangunan mampan. Ini kerana dengan adanya projek tersebut segala isu dapat diselesaikan secara bersama di antara masyarakat, pihak swasta dan pihak kerajaan.

1.2 Penyataan Masalah

Projek Printis LA21 sememangnya telah dilaksanakan dan sehingga kini ia masih dalam proses perlaksanaan. Bagi menjayakan program LA21 yang dilaksanakan, masyarakat setempat perlu memainkan peranan yang penting. Manakala, PBT pula berperanan untuk menarik minat agar masyarakat dan pihak swasta menyertai program LA21. Ini kerana pendekatan asas bagi program ini ialah pendekatan "bottom-up", atau dari akar umbi ke atas. Ini bermakna, penduduk-penduduk tempatan sendiri akan terlibat dalam menentukan pelan tindakan bagi kawasan masing-masing. Di daerah Johor Bahru projek LA21 telah dirasmikan pada bulan Oktober 2003. Perlaksanaan program LA21 pula telah dilaksanakan pada bulan september 2005 melalui Pelan Tindakan Kebersihan dan Kitar Semula dan Pelan Tindakan Ekonomi dan Pelancongan. Bagi projek Ekonomi dan Pelancongan, Sungai Sebulong Kampung Melayu Majidee telah dipilih sebagai projek printis bagi LA21 di peringkat MBBJ melalui projek menaiktaraf dan pengindahan Sungai Sebulong Kampung Melayu Majidee. Walaupun program LA21 di Kampung Melayu Majidee ini masih diperingat perlaksanaan, apa yang menjadi persoalan adakah masyarakat Kampung Melayu faham terhadap program LA21 yang dilaksanakan di kawasan mereka? dan bagaimanakah penglibatan mereka dalam

program seumpama ini?. Ini kerana program LA21 sememangnya memerlukan komitmen yang lebih dalam penglibatan masyarakat dan seharusnya masyarakat memahami akan program LA21 serta melibatkan diri dalam setiap program yang dijalankan. Kefahaman dan penglibatan masyarakat terhadap program LA21 adalah menyumbang kepada kejayaan program LA21 yang dilaksanakan.

1.3 Matlamat Kajian

Kajian yang dijalankan ini adalah untuk melihat program-program LA21 yang dijalankan di MBBB. Dalam kajian ini juga penulis ingin mengenalpasti mana-mana program yang telah dijalankan bagi mengetahui tahap pengetahuan dan pemahaman masyarakat setempat terhadap LA21 dan meninjau tahap penglibatan masyarakat setempat untuk mengetahui sejauh mana masyarakat setempat menyertai dan melibatkan diri bagi setiap program yang dilaksanakan. Selain itu penulis juga ingin melihat adakah tahap pemahaman dan pengetahuan masyarakat terhadap LA21 ini mempengaruhi penglibatan mereka dalam menyertai aktiviti-aktiviti tersebut.

1.4 Objektif Kajian

Objektif kajian sangat penting dan merupakan intipati utama bagi sesuatu kajian. Ini kerana objektif kajian adalah yang menentukan tujuan kajian dan memastikan kajian tidak terkeluar daripada tajuk asal kajian. Di bawah terdapat 3 objektif yang telah ditetapkan oleh penulis:

- (i) Menenalpasti sejauh mana tahap pengetahuan dan pemahaman masyarakat Kampung Melayu Majidee terhadap LA21 bagi projek ekonomi dan pelancongan.

- (ii) Meninjau penglibatan masyarakat setempat dalam menyertai program ekonomi dan pelancongan LA21 di Kampung Melayu Majidee.
- (iii) Mengkaji peranan Pihak Berkuasa Tempatan dalam melaksanakan projek LA21 yang melibatkan orang awam di Kampung Melayu Majidee.

1.5 Skop Kajian

Program LA21 sering didengari di setiap Pentadbiran PBT, tetapi di peringkat masyarakat program ini tidak dikenali secara meluas walaupun projek printis telah dilaksanakan di empat buah PBT yang terpilih. Ini kerana PBT kurang memainkan peranan untuk menarik minat dan seterusnya program tersebut kurang mendapat sambutan daripada masyarakat setempat.

Berdasarkan penelitian penulis setakat ini hanya sedikit sahaja kajian yang membincangkan isu berkaitan LA21. Sebagai contoh, Ismail bin Ibrahim (2002) kajian berkaitan pembangunan mampan melalui LA21 dengan menjadikan Majlis Perbandaran Kuantan sebagai kajian kes. Di dalam penulisan tersebut, penulis lebih menekankan isu pembangunan mampan yang telah dilaksanakan melalui program LA21.

Selain itu juga terdapat kajian yang membincangkan tentang penilaian perkongsian dan penyertaan komuniti dalam penghasilan pelan tindakan LA21 di Petaling Jaya oleh Mohd Sabri bin Mohd Jamil (2003) dan kajian beliau hanya menekankan tentang penglibatan dan penyertaan komuniti dalam penghasilan pelan-pelan tindakan dalam sesuatu perlaksanaan LA21.

Berlainan dengan kajian-kajian yang lepas, kajian ini akan membincangkan tentang program LA21 yang berada di bawah bidang kuasa Unit Sosial dan Local Agenda 21 di Bahagian Sosial, Kebudayaan dan Pelancongan Majlis Bandaraya

Johor Bahru. Dalam kajian ini juga penulis juga akan membincangkan Projek Ekonomi dan Perlancongan yang dilaksanakan di Kampung Melayu Majidee.

1.6 Kepentingan Kajian

Hasil kajian ini diharapkan dapat memberi pemahaman kepada golongan seperti berikut:

i. Pihak Berkuasa Tempatan

Berdasarkan kepada Bab 28 Agenda 21, PBT merupakan pihak yang dipertanggungjawabkan untuk melaksanakan program pembangunan mampan menerusi LA21. Oleh yang demikian PBT perlu tahu isu berbangkit di kawasan pentadbirannya dan seterusnya dapat menarik minat masyarakat setempat dan pihak swasta bersama-sama menangani segala isu dan permasalahan seperti masalah kesihatan dan sosial di kawasan tersebut. Hasil daripada kajian ini dapat menunjukkan sama ada peranan dan aktiviti yang dilaksanakan oleh PBT mampu mencapai objektif pembangunan mampan bertepatan dengan kehendak semasa masyarakat setempat.

ii. Pihak Swasta

Pihak swasta adalah merupakan pihak yang berperanan untuk mengadakan program/projek usahasama (*partnership*) dengan PBT dan masyarakat selain membantu PBT dalam melengkapkan infrastruktur untuk pembangunan tersebut. Ini kerana sebarang keputusan yang melibatkan perancangan akan melibatkan pihak swasta. Oleh yang demikian, kajian ini diharapkan dapat dijadikan panduan oleh pihak swasta untuk bekerjasama dengan PBT bagi menjadikan kawasan pentadbiran PBT menjadi kawasan pembangunan mampan.

iii. Masyarakat Setempat

Penyertaan masyarakat setempat amat penting dalam merealisasikan pembangunan mampan sejajar dengan kehendak Agenda 21. Ini kerana masyarakat setempat merupakan komuniti besar yang dapat membantu PBT dalam mengurus dan merancang pembangunan ke arah yang lebih selamat dan selesa. Dengan adanya kajian ini diharapkan ia dapat memberi kesedaran kepada masyarakat terhadap tanggungjawab mereka untuk bersama-sama dalam merancang pembangunan mampan disamping pelan tindakan bersama-sama PBT dan pihak swasta agar kesepakatan dapat dicapai.

iv. Badan Bukan Kerajaan dan Organisasi Masyarakat

Badan Bukan Kerajaan dan Organisasi Masyarakat diwujudkan untuk merancang dan melaksanakan aktiviti-aktiviti kemasyarakatan. Sumbangan mereka terhadap masyarakat amat besar kerana ia memberi jaminan kesejahteraan kepada masyarakat. Walaupun kajian ini lebih menekankan peranan PBT dan masyarakat tetapi sedikit sebanyak ia dapat memberi semangat kepada Badan Bukan Kerajaan dan Organisasi Masyarakat agar lebih giat membantu menjadikan kawasan pentadbiran MBBB lebih sejahtera dalam persekitaran bandaraya.

1.7 Metodologi Kajian

Kajian ini merupakan satu kajian diskriptif yang lebih menekankan kepada penghuraian bagi menjelaskan tentang satu-satu isu permasalahan berhubung dengan pelaksanaan LA21 di salah satu PBT. Dengan menjadikan Kampung Melayu Majidee yang berada di bawah pentadbiran MBBB sebagai kajian kes, pengkaji akan meneliti dengan lebih terperinci tentang pelaksanaan program LA21 dan penglibatan penduduk setempat. Hasil daripada temubual dengan pihak-pihak yang berpengetahuan luas terhadap pelaksanaan projek LA21 akan dibincangkan secara kualitatif manakala bagi soal selidik pula akan dianalisis secara kuantitatif.

Dalam menjalankan kajian ini, kerja-kerja yang dijalankan dibahagikan kepada lima peringkat utama dan setiap peringkat tersebut mewakili setiap bab iaitu:-

1. Peringkat Kajian Awalan (Bab I)
2. Peringkat Kajian Literatur (Bab II)
3. Peringkat Pengumpulan Data dan Kajian Kes (Bab III)
4. Peringkat Analisis Data (Bab IV)
5. Peringkat Rumusan Dan Cadangan (Bab V)

Peringkat Kajian Awalan (Peringkat I)

Peringkat ini bertujuan untuk mengenalpasti isu dan permasalahan serta pembentukan objektif yang dapat mengatasi permasalahan tersebut.

Pendekatan yang dijalankan adalah dengan mengumpul segala maklumat yang berkaitan dengan LA21 melalui pengumpulan bahan bercetak seperti kertas-kertas seminar, perangkaan serta laporan-laporan sedia ada serta melalui media elektronik seperti laman-laman web yang berkaitan.

Peringkat Kajian Literatur (Peringkat II)

Peringkat ini merupakan kajian literatur untuk memahami pembangunan mampan dan LA21. Selain itu juga ia memberi pemahaman terhadap objektif pembentukan Local Agenda itu sendiri sama ada di peringkat global mahupun tempatan. Seterusnya mengenalpasti peranan-peranan pihak yang terlibat dalam menjayakan projek LA21 ini seperti peranan pihak kerajaan, pihak swasta, badan bukan kerajaan (NGO) dan organisasi masyarakat (CBO) serta peranan masyarakat setempat. Selaras dengan matlamat kajian, kajian literatur ini turut menjelaskan tentang ciri-ciri dan proses pelaksanaan LA21 di peringkat projek printis.

Bagi melengkapkan kajian ini, maka kajian akan dibuat melalui sumber skunder umpamanya kertas seminar, buku-buku rujukan, akhbar-akhbar tempatan, laporan projek sarjana serta sarjana muda, laman-laman web di internet berkenaan LA21 dan sumber penulisan yang lain. Kajian ini juga dapat membantu penulis dalam pengumpulan data-data dan penyediaan soal selidik.

Peringkat Pengumpulan Data dan Kajian Kes (Peringkat III)

Di peringkat pengumpulan data dan kajian kes, sumber maklumat adalah dikumpul secara data primer dan data skunder.

(i) Data Sekunder

Data ini diperolehi melalui pembacaan media cetak seperti kertas seminar, buku-buku rujukan, akhbar-akhbar tempatan serta laman-laman web di internet berkenaan LA21. Di samping itu, maklumat sekunder juga diperolehi melalui laporan-laporan yang dikeluarkan sendiri oleh MBBJ terutama yang berkaitan dengan program LA21.

(ii) Data Primer

Data Primer diperolehi melalui kaedah-kaedah berikut:-

- a. Perbincangan secara temubual dengan agensi-agensi yang terlibat dalam organisasi LA21. Temubual dijalankan secara '*face to face*' dengan Penolong Pengarah Unit Sosial dan Local Agenda yang terlibat dalam program LA21 di MBBJ bagi mendapatkan gambaran mengenai organisasi di dalam pelan tindakan serta aktiviti-aktiviti LA21 yang dilaksanakan di peringkat MBBJ.

Seterusnya, temubual turut dijalankan dengan wakil-wakil daripada organisasi LA21 bagi memperolehi tahap penyertaan awam serta pemahaman mereka terhadap peranan dan kepentingan mereka menyertai program LA21.

- b. Kajian soal selidik turut dijalankan ke atas masyarakat setempat menggunakan borang soalselidik sebagaimana di Lampiran A. Kaedah ini bertujuan untuk mendapatkan gambaran umum daripada masyarakat setempat serta mencungkil segala permasalahan yang melibatkan alam sekitar dan ekonomi masyarakat setempat yang mana permasalahan tersebut merangkumi masalah pembangunan mampan.

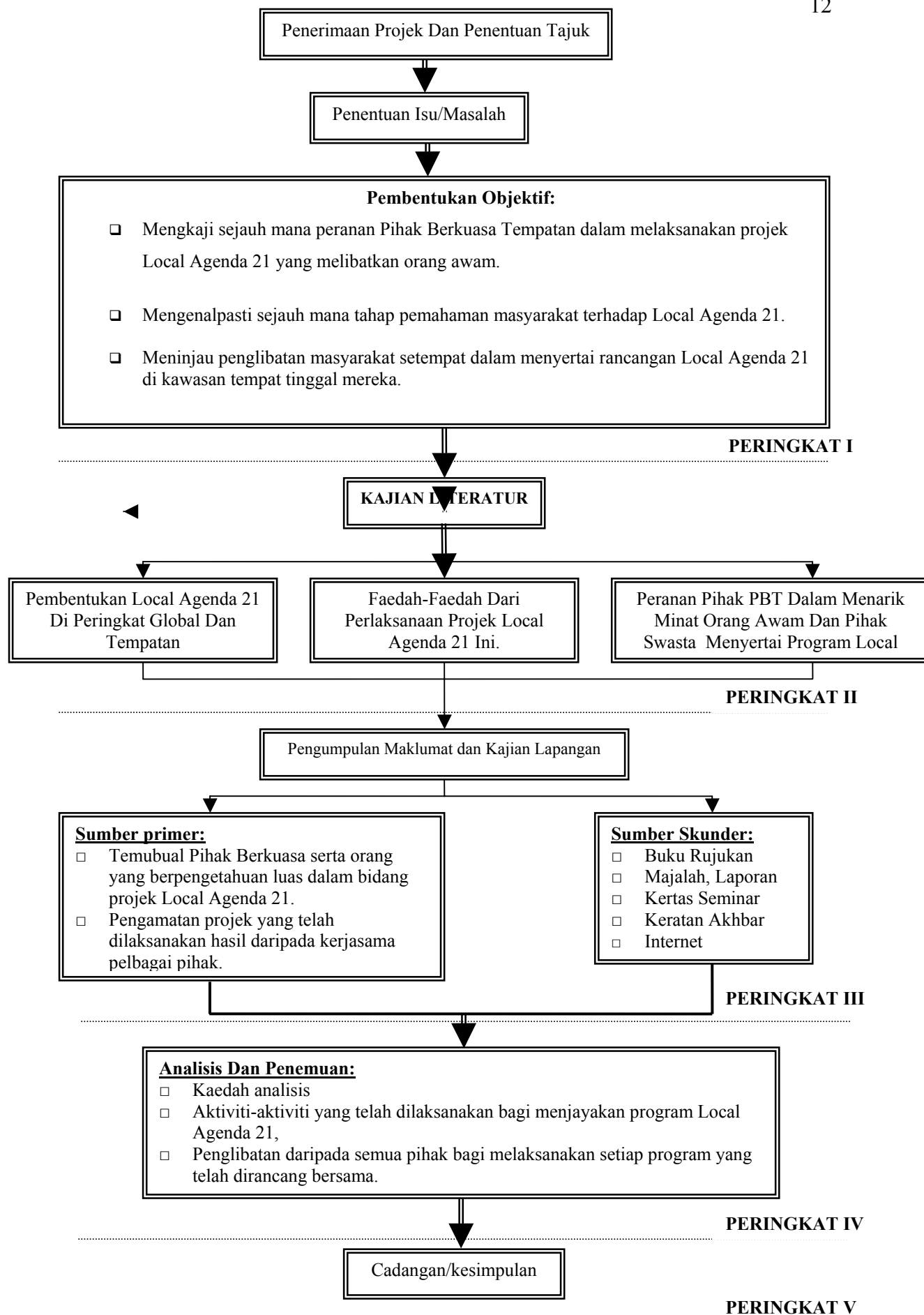
Dari kedua-dua data dan maklumat yang akan diperolehi, maka ia dapat menggambarkan keadaan sebenar perlaksanaan projek LA21 di peringkat MBBJ pada masa kini. Seterusnya dapatlah mengenalpasti sejauh mana peranan PBT dalam melaksanakan projek LA21, terutama dalam menarik minat orang awam serta NGO untuk menyertai projek LA21. Soal selidik dijalankan ke atas beberapa responden yang terdiri masyarakat setempat Kampung Melayu Majidee.

Peringkat Analisis Data (Peringkat IV)

Data hasil daripada temubual dengan pegawai MBBJ, ia akan dianalisis secara kualitatif. Maka output dijangka lebih kepada perspektif tindakan pihak berkuasa dalam memainkan peranan untuk melaksanakan projek LA21. Daripada analisis di atas, akan didapati sama ada peranan PBT ini dapat menarik perhatian pihak swasta dan masyarakat setempat untuk bekerjasama dalam menjayakan LA21 ini atau sebaliknya.

Peringkat Rumusan Dan Cadangan (Peringkat V)

Setelah mendapat keputusan daripada analisis yang dijalankan, maka syor-syor dan cadangan akan dikemukakan bagi mengatasi segala permasalahan yang timbul. Cadangan-cadangan yang diberikan adalah lebih kepada bagaimana cara terbaik pihak MBBJ dalam menarik minat pihak swasta dan orang awam bagi menjayakan projek LA21.

Rajah 1.1: Carta Aliran Metodologi Kajian

BIBLIOGRAFI

BUKU TEKS

1. Halimaton Sadiyah Bt Hashim [Dr.](1998). Garispanduan Perancangan Cadangan Pemajuan. Jabatan Perancangan Bandar Dan Desa Negeri Selangor.
2. H.M Dahlan (1997), Urbanisasi Alam Kejiwaan Sosial Dan Pembangunan, Universiti Kebangsaan Malaysia, Bangi Kuala Lumpur.
3. Jabatan Alam Sekitar (1997), AGENDA 21: Program Tindakan Untuk Pembangunan Mampan, Penerbitan Jabatan Alam sekitar, Kuala Lumpur.
4. Nor Mohamed bin Mohamed Haniba (2003), Perspektif NGO dalam memajukan Pembangunan Lestari Di Malaysia, Forum 21, Petaling Jaya Selangor.
5. Abu Bakar Abdul Majeed dan Abu Bakar Yang (2000), Pengurusan Bijak Alam Sekitar, Institut Kefahaman Islam Malaysia, Kuala Lumpur.
6. Tan Pek Leng (1996), Agenda 21 : Building A Fully-Development Penang, Penang State Executive Commitee, Pulau Pinang.

TESIS

1. Mohd Sabri bin Mohamed Jamil (2003), Peranan Kajian EIA Dalam Merealisasikan Pembangunan Mampan Di Malaysia. Jabatan Pentadbiran dan Pembangunan Tanah, Universiti Teknologi Malaysia., Skudai Johor.
2. Ismail Ibrahim (2002) Ke Arah Pembangunan Mampan Melalui Local Agenda 21. Jabatan Pentadbiran dan Pembangunan Tanah, Universiti Teknologi Malaysia., Skudai Johor.

3. Muhammad Yazrin Yassin (2001), Penilaian Perkongsian Dan Penyertaan Komuniti Dalam Penghasilan Pelan Tindakan Local Agenda 21 Petaling Jaya, Jabatan Perancang Bandar dan Wilayah, Universiti Teknologi Malaysia, Skudai Johor.

LAMAN WEB

[Http://Www.Kpkt.Gov.My/](http://Www.Kpkt.Gov.My/)

<http://www.bestpractices.org>

<http://www.sustainable.org>